

af Renteudgiften til vor Statsgjæld vil kunne dækkes af Renten af vor Formue. Sammenligne vi Forholdet mellem den egentlige saakaldte Akti- masse, Reservecapitalen og de øvrige Aktiver samt Kassebeholdningen, som den er nu, og paa den anden Side Statsgjælden, som den er nu, med Forholdet mellem de samme Faktorer, som de vare for 12 Aar siden, saa viser der sig en nominel Fremgang af ca. 40 Millioner. Men det er nok saa væsentligt at se, hvorledes denne Situation har udviklet sig, hvorledes Forbedringen er fremkommen, og særlig, i hvilket Forhold de ordinære Indtægter og de ordinære Udgifter staa til hinanden. Naar jeg bruger Udtrykket ordinære Udgifter og ordinære Indtægter, er det ikke i samme Betydning, hvori de forekomme i vore Finantslove og Statsregnskaber. Jeg betragter de saakaldte overordentlige Statsudgifter som ordinære, thi om en stor Del af dem gjælder det jo, at de ere regelmæssig tilbagevendende Poster, som ville kunne fluktuere fra det ene Aar til det andet, men dog aarlig gjentage sig, og om andre gjælder det, at de i Gennemsnit komme temmelig regelmæssig igjen Aar efter Aar. Jeg henregner altsaa kun til ekstraordinære Indtægter, hvad vi nu kalde Forbrug af Formue og Stiftelse af Gjæld, og paa den anden Side henregner jeg til overordentlige Udgifter, hvad vi nu kalde Schyverelse af Formue og Afdrag paa Gjæld. Det viser sig da, at de ordinære Indtægter i Femaaret 1867—72 tilsammen overstige de ordinære Udgifter med 9 Millioner Kr., men i det følgende Femaar, i 1872—77, overflode dem med 45 Millioner Kr. eller i aarlig Gennemsnit 5 Millioner Kr., og endelig i de to sidste Finantsaar tilsammen omtrent 13½ Million Kr. Ialt har der altsaa i disse 12 Aar været et Overskud af de ordinære Indtægter over de ordinære Udgifter af mellem 67 og 68 Millioner Kr. Dertil kommer endvidere den overordentlige Indkomstskat, som ikke er medregnet; den opkrævedes i Fomaaret 1867—72 med hened 8 Millioner Kr. Dette Overskud er nu ikke, som man maaste kunde tro, benyttet til at afbetale Gjæld; thi naar vi se, hvorledes Afdragene paa Gjælden stille sig, og fradrage den nye Gjæld, der er kommen til i det samme Tidsrum, er det virkelige Afdrag 76 Millioner Kr., men til samme Tid er der af Aktiverne forbrugt 73½ Million Kroner. Altsaa disse to Tal svare paa det Nærmeste til hinanden; Aktiverne ere gaaede ned i temmelig tilsvarende Forhold som Statsgjælden. Desuagtet er der

her, som jeg før paaviste, en væsentlig Forbedring, og den grunder sig naturlig dels i, at en stor Del af de Aktiver, som saaledes ere blevene realiserede, forinden Realisationen saa godt som ingen Værdi havde, ingen Indtægt gav; — jeg nævner eksempelvis Grundene paa Gammelholm og i Nyboder — dels i, at andre Aktiver gave mindre Renteindtægt i Forhold til det nominelle Beløb, end Renten var af den Gjæld, der blev afbetalt. Af det Overskud, der altsaa var af de ordentlige Indtægter over de ordentlige Udgifter, et Overskud af 67 à 68 Millioner Kr., ere saaledes faktisk omtrent kun 2½ Million anvendte til Afdrag paa Gjælden, men Resten for en stor Del til overordentlige Arbejder, som altsaa i Virkeligheden ere afholdte af Aarets løbende Indtægter; vi have saaledes af dette Overskud, som jeg nævnte for disse 12 Aar, anvendt omtrent 47½ Millioner Kr. til Jernbaner, hened 2 Millioner til Søbjerg Havn, hened 2 Millioner til Telegrafer, over 1 Million til andre offentlige Arbejder, ialt noget over 52 Mill. Kr. Fradrage vi yderligere de 2½ Million Kr., som, efter hvad jeg nys anførte, ere medgaaede til Afdrag paa Gjælden, bliver der et Restoverskud af omtrent 13 Millioner Kr., og dette gjenfindes i Kassebeholdningen, som er forøget hermed, samt — kan man gjerne sige — med saa godt som hele Beløbet af den overordentlige Indkomstskat i Femaaret 1867—72; med andre Ord, i disse 12 Aar er Kassebeholdningen bleven forøget med paa det Nærmeste 20 Millioner Kroner, og det tør antages, at det indeværende Finantsaar vil bringe Beløbet endnu ikke saa lidt op. Disse ca. 20 Millioner Kr. i Kassebeholdning repræsenterer nu efter min Opfattelse en ikke afholdt Udgift; vi have i de 12 Aar, ja lige siden den sidste ulykkelige Krig, Intet anvendt til Befæstninger, til Befæstningsanlæg, som dog sikkert ere uundgaelig nødvendige, naar en lille Søer med en forholdsvis ringe Udbannelse skal kunne optage Kampen med en stor Overmagt uden strax selv at knuses, men som efter min Opfattelse fremfor Alt ere nødvendige, dersom det skal kunne lykkes os at hævde og bevare Landets Neutralitet og vise, at der udtræves noget Mere end en blot og bar militær Promenade for at bemægtige sig Landet. Efter min Opfattelse ville disse 20 Millioner saa meget mere passende kunne betragtes som henlagte til dette Diemed, som omtrent to Femtebele deraf ere tilveiebragte ved den overordentlige Indkomstskat. Dette vil ganske vist langt fra være tilstrækkeligt til de Ar-